

Βίβλος ἰατρικὴ σύντομος τοῦ Τρισεγίστου
Ἑρμοῦ κατὰ μαθηματικῆς ἐπιστήμης καὶ φυσι-
κῆς ἀπορροίας τῶν ἄστρον ἐκδοθεῖσα πρὸς τὸν
μαθητὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιόν.

Κριοῦ ἐλελίσφακος,
Ταύρου περιστερεῶν ὀρθός,
Διδύμων περιστερεῶν ὑπτίος,
Καρκίνου σύμφυτον,
Λέοντος κυκλάμινον,
Παρθένου καλαμίνθη,
Ζυγοῦ σκορπίουρος,
Σκορπίου ἀρτεμισία,
Τοξότου ἀναγαλλίς πυρρὰ καὶ κυανή,
Αἰγοκέρωτος λάπαθον,
Ἵδροχόου δρακόντιον,
Ἰχθύων βοτάνη ἀριστολογία.

ταύτας τὰς βοτάνας δεῖ συλλέγειν καὶ χυλοποι-
εῖν, ὅταν ὑπάρχη ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Κριόν, ἀλλὰ
δὴ καὶ ὅταν ὑπάρχη εἰς □ν ἕκαστον ζῳδιον τοῦ
καθ' ἑνὸς βοτάνου, ὑπάρχη δὲ καὶ ἡ Σελήνη εἰς
τρίγωνον τοῦ Ἡλίου ἢ εἰς τὸν ὠροσκόπον· ἔστω
δὲ καὶ ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα τοῦ οἰκοδεσπότη τοῦ
ζωδίου· καὶ οὕτως εὐδοκιμήσεις, καθὼς ὁ δι-
δάσκαλος λέγει κατὰ κοσμικὴν καὶ φυσικὴν ἀπο-
τέλεσιν.

Ἑρμοῦ τοῦ τρισεγίστου περὶ ἱερῶν βοτανῶν καὶ χυλώσεως
Μακαρίας παρὰ θεῶν τιμῆς Ἑρμῆς τετυχηκῶς, προ-
βαίνοντος τοῦ χρόνου καὶ γνωσθέντων τῶν σῶν ἐπιτευγμάτων
πλέον ἄνθρωποι θρησκεύουσίν σε· ἐπερώτα τοίνυν περὶ ὧν
θέλεις· ἀσμένως γὰρ πάντα παρέξω σοι.

ταῦτα γὰρ πρὸς αὐτὸν ἔφη ὁ θεός.

ἐγὼ δὲ μόλις μὲν ἤκουσα· κατεπεπλήγμην γὰρ καὶ
ἐπεπληρώμην τὸν νοῦν εἰς τὴν τοῦ θεοῦ βλέπων μορφήν· ὅμως
γοῦν ἐπυθόμην, δι' ἣν ἐπανιέντες ταῖς τοῦ Νεχεψῶ δυνά-
μεσιν ἠστόχησα. πρὸς ἃς εἶπεν ὁ θεός·
βασιλεὺς δ'

ἦν ὁ Νεχεψῶ, ἀνὴρ σωφρονέστατος καὶ πάση κεκοσμημένος ἀρε-
τῇ· καὶ παρὰ μὲν θείας φωνῆς ἅπαντα μαθεῖν ἠστόχησε, φύσει
δὲ χρησάμενος ἀγαθῇ συμπαθείας λίθων καὶ βοτανῶν ἐπενόησε,
τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς τὰς βοτάνας ἐπέγνω
ἀναλαμβάνειν.

ὀρᾶς γὰρ ὡς πάντα τῇ τῶν ἀστέρων ἀπορ-
ροία αὐξεται καὶ μειοῦται. τὸ δὲ οἰκεῖον ἐκείνων πνεῦμα
λεπτομερέστατον ὑπάρχον διὰ πάσης οὐσίας διήκει καὶ μάλι-
στα κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους, καθ' οὓς τὸ τῶν ἀστέρων ἐπὶ
τῆς κοσμικῆς καταβολῆς ἔγγειον περιέτυχε μέρος. τεκμήριον

δὲ τοῦτο πρὸς πίστιν τῶν λοιπῶν παραστήσω σοι.

Βοτάνη ἔστιν τὸ λεγόμενον κώνειον. αὕτη ἐκ τῆς τοῦ ἼΑρεος ἀπορροίας δοκεῖ γεγενῆσθαι· ἔτυχε δὲ ἐπὶ τῆς κοσμικῆς καταβολῆς ἐν Σκορπίῳ βάλλων ἀκτῖνα ὁ ἼΑρης· <ἔβαλε γοῦν τὸ κώνειον ἐν τοῖς τῆς Ἰταλίας μέρεσιν·> Σκορπίῳ γὰρ ὑποκεῖσθαι καὶ τὸ τῆς Ἰταλίας ἔτυχε κλίμα.

αὕτη

οὖν ἡ βοτάνη περισσώτερόν τι τῆς θείας ἀπορροίας ἔχει· ἐλκυσθεῖσα γὰρ ἐάντε ὑπὸ τετραπόδου ἐάντε ὑπ' ἀνθρώπου βρωθῆ, παραχρήμα θανατοῖ.

τινὲς δὲ καὶ κατὰ τὴν πνοὴν

τῆς βοτάνης ἐν ταῖς ἐρημίαις παρ' αὐτὴν κλιθέντες καὶ κοιμηθέντες ἐν τῷ ῥίνουлкеῖν ἐν ταῖς ἀναπνοαῖς τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐνέργειαν ἐτελεύτησαν.

καὶ ἡ Κρήτη δὲ ὑπὸ τὸ τοῦ

Τοξότου κεῖται κλίμα. παρέτυχε δὲ ἐκεῖ ὁ Ζεὺς ἐπὶ τῆς κοσμικῆς καταβολῆς εἰς Κρήτην τὴν ἀκτῖνα βάλλων.

ταύτην

οὖν τὴν βοτάνην τὸ κώνειον ἐσθίουσιν οἱ ἄνθρωποι ὑπάρχουσιν παντὸς ἡδίου λαχάνου.

οὕτως αἱ τῶν θεῶν ἀπόρροιαί

παρὰ τοὺς τόπους καὶ τοὺς καιροὺς βλάπτειν καὶ ὠφελεῖν δύνανται.

Πρόδηλον οὖν ὅτι πάντων τῶν ἀστέρων βασιλεύς ἐστὶν ὁ ἼΑλιος· οὗτος δὲ ἐν τῷ ζῳδίῳ Κριῶ γενόμενος ὑψοῦται καὶ τὴν μεγίστην δύναμιν ἐν τούτῳ λαμβάνει τῷ ζῳδίῳ τῷ Κριῶ.

αἱ οὖν βοτάναι τότε δυναμικώταται, οὐ μόνον διὰ τὸν ἼΑλιον, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ ζῳδιον πᾶσι τοῖς θεοῖς ἐν πλείοσιν ἐπικοινωνεῖ.

ἼΑλιου μὲν γάρ, ὡς προεῖπον,

Κριός ἐστὶν ὑψωμα, Κρόνου δὲ ταπείνωμα, ἼΑρεως δὲ οἶκος, Διὸς δὲ τρίγωνον. τοσαύτας γοῦν ἔχει δυνάμεις τὸ προειρημένον ζῳδιον.

ἐν τούτῳ οὖν τῷ ζῳδίῳ ὄντος τοῦ ἼΑλι-

ου τὰς ῥηθησομένας λαμβάνων βοτάνας χύλιζε, μὴ ἐψῶν δέ· ὑπὸ γὰρ τοῦ πυρὸς ἀλλοιοῦνται. Κόπτε δὲ καὶ τὸν χυλὸν ἔκθλιβε καὶ εἰς ἕκαστον χυλοῦ ξέστην βάλλε μέλιτος κύαθον ἕνα γ' ἦν· παρέχει γὰρ εὐχροϊάν τε τοῖς χυλοῖς καὶ διαμονὴν αὐτοῖς, ἐφ' ὅσους ἐνιαυτοὺς βούλει φυλάττειν.

τοῦτο δὲ ποιήσας βάλε εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον καὶ θές ἐπὶ ἡμέρας ξ. καὶ οὕτως εἰς τὴν ὀφειλομένην χρεῖαν ἔρχου πρὸ αὐτῆς. μετὰ δὲ ταῦτα σκευάζεται ἐκάστη δύναμις οὕτως.

Σκορπίου βοτάνη ἀρτεμισία

Ταύτης ὁ χυλὸς λαμβανόμενος ἐν πανσελήνῳ ὄντος ἐν

Κριῶ τοῦ ἡλίου μεγίστας ἐνεργείας ἔχει· τριταίζοντας γὰρ καὶ τεταρταίζοντας ἀπολύει, ἐὰν ἴσον ἴσῳ μετὰ ῥοδίνου ἀλείψῃς·

σκευάζεται δὲ καὶ δι' αὐτοῦ πρὸς τοὺς σεληνιαζομένους τοιόνδε· ὑοσκυάμου δρ. ζ', ἴρεως Ἰλλυρικῆς δρ. ιδ, κολοφωνίας δρ. θ, λαθυρίδων δρ. β. ταῦτα λεῖα ποιήσας ἀναλάμβανε τῷ χυλῷ καὶ πλάσας <τροχίσκους> ἀνά δρ. α ἀπόθου· ὅταν δὲ θέλῃς δοῦναι διεῖς ἓνα ἐν κυάθῳ γάλακτος ὀνείου ἔγκλυζε καὶ σύγχριε καθάπερ καὶ τοὺς τεταρταίζοντας.

γίνεται δὲ καὶ ἄκοπον πρὸς νευρικὰς καὶ ὑστερικὰς διαθέσεις ἐνεργέστατον τὸν τρόπον τοῦτον· κηροῦ δρ. β, στέατος χηνείου δρ. ιβ, μυελοῦ ἐλαφείου δρ. κ, χαλβάνης δρ. ιζ, κροκομάγατος δρ. ιβ, ἴρεως Ἰλλυρικῆς δρ. ιζ, ἱρίνου δρ. κ, ἐλαίου παλαιοῦ δρ. κδ, τοῦ χυλοῦ κυάθους ζ. ταῦτα λεῖα ποιήσας καὶ συμμίξας ἔψε, ἕως γένηται γλοιοῦ πάχος καὶ χρῶ. ποιεῖ δὲ καλῶς καὶ πρὸς τὰ ἀναισθητοῦντα μέρη τοῦ σώματος.

σκευάζεται δὲ καὶ μάλαγμα ἐκ τῆς ῥίζης πρὸς τε τὰς συνδρομὰς καὶ ἀναισθησίας τῶν νεύρων καὶ τῶν ἄρθρων καὶ τὰς παραλύσεις οὕτως· κηροῦ δρ. ρκ, ῥητίνης τερεβινθίνης δρ. κ, ξυλοβαλσάμου δρ. ιβ, Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δρ. ιζ, χαλβάνης δρ. ιδ, τῆς βοτάνης τῆς ῥίζης κεκομμένης καὶ σεσημένης δρ. β, κεδρίας δρ. λβ. τὰ ξηρὰ τοῖς ὑγροῖς ἀναλαμβάνων χρῶ.

καὶ ὅταν ἐψηθῇ ἡ βοτάνη καὶ συγκαθίσῃ γυνὴ πνιγμοὺς ἔχουσα τῆς ὑστέρας ἢ καρκινώματα θεραπευθήσεται.

Ἰχθύων βοτάνη ἀριστολογία

Ταύτης δὲ διττὸν τὸ εἶδος· καὶ ἡ μὲν γάρ ἐστι θήλεια, ἡ δὲ ἄρρην, δυνάμεσι δὲ κεκόσμηται διαφόροις. ἀρξόμεθα δὲ πρῶτον ἀπὸ τῆς θηλείας.

αὕτη φέρει καρπὸν ἐμφερῆ μήλοις· ἧς ὁ χυλὸς λαμβάνεται καὶ σκευάζεται ὑγρὰ πρὸς τε τοὺς ὑποκεχυμένους καὶ γεγλαυκωμένους ὀφθαλμούς· καδμείας βοτρύτιδος κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης οἴνῳ φαλερικῷ δρ. η, χαλκοῦ κεκαυμένου δρ. δ, στίμμεως δρ. ζ, πεπέρεως λευκοῦ δρ. β, μέλιτος Ἀττικοῦ δρ. δ, λυκίου Ἰνδικοῦ δρ. α. ταῦτα λεαίνων ἔγχει τῷ χυλῷ, ὥστε γενέσθαι γλοιοῦ πάχος καὶ χρῶ. αὕτη γὰρ ἡ δύναμις λίαν ἀπεγνωσμένα πάθη ἰάται·

γίνεται δὲ περίχριστος ἐκ τοῦ αὐτοῦ χυλοῦ, ἧτις ἰάται ἀλωπεκίας λευκάς, ἀλφοὺς λευκοὺς, λέπραν, ψώραν ἄλλα τε πάντα τὰ δοκοῦντα εἶναι ἀθεράπευτα. σκευάζεται δὲ οὕτως· θείου ἀπύρου δρ. μ, ἀφρονίτρου δρ. κ, σανδαράχης δρ. ιβ, λυκίου <Ἰνδικοῦ> δρ. ιβ, ἀρσενι-

κίου δρ. ιβ. ταῦτα λεαίνων παρέγγχει τῷ χυλῷ, ὡς γενέσθαι γλοιοῦ πάχος· ὅταν δὲ θεραπεύης, προνιτρώσας χρῶ ἤτοι κατάρχριε.

ἐκ δὲ τοῦ χυλοῦ τῶν φύλλων σκευάζεται περίχρισμα τοῦ προσώπου λαμπρότητα καὶ λειότητα ποιοῦν· φακοὺς ἀναιρεῖ καὶ ἀλφοὺς μέλανας. σκευάζεται δὲ οὕτως· ἔλλεβόρου λευκοῦ δρ. α ζ, τῆς Χίας δρ. κδ, ἴρεως Ἰλλυρικῆς κεκομμένης καὶ σεσημένης δρ. ζ. εἶτα παρέγγχει τῷ χυλῷ, ὥστε γενέσθαι γλοιοῦ πάχος καὶ χρῶ.

διὰ δὲ τῆς ρίζης

σκευάζεται κολλούρια πρὸς πυρώματα καὶ βόθρια καὶ τὰ ῥυπαρὰ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς· αὕτη δὲ αὐτὰ ἀνακαθαίρει καὶ κατουλοῖ καὶ ἀναπληροῖ· καδμείας βοτρύτιδος δρ. η, μάννης Λιβάνου δρ. η, κρόκου δρ. ε, τῆς ρίζης κεκομμένης καὶ σεσημένης δρ. κδ, κόμμεως δρ. ιβ· ἀντὶ ὕδατος οἴνω Ἀμιναίῳ ἀναλαμβάνων χρῶ.

σκευάζεται δὲ ἔμπλαστρος πρὸς τὰ

ῥυπαρὰ καὶ παλαιὰ ἔλκη καὶ δυσκατούλωτα καὶ ὅσα κατ' ἐπιρρευματισμὸν ἰχώρων δριμέων, ὅταν κατουλωθῇ, καὶ πάλιν ἀναξύεται· κηροῦ δρ. ρκ, ῥητίνης τερεβινθίνης δρ. β, μάννης Λιβάνου δρ. μ, ἰοῦ ξυστοῦ δρ. ζ, τῆς ρίζης δρ. π, ἐλαίου παλαιοῦ δρ. ξ. τὰ ξηρὰ τοῖς ὑγροῖς ἀναλαμβάνων χρῶ. αὕτη ἢ ἔμπλαστρος καὶ ἐνιεμένη μετὰ ῥοδίνου καὶ μέλιτος τὰ ἐν ῥώθωσιν ἔλκη καὶ ἐν στόματι θεραπεύει καὶ ἐν ὠτίοις. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐν αἰδοίοις καὶ δακτυλίοις διαθέσεις.

τοῖς δὲ ἀστραγαλωτοῖς ἐκ μὲν τοῦ χυλοῦ

πρὸς τὰς ἐν θώρακι γινομένας διαθέσεις, οἷς ἔμπυον καὶ φλέγμα δυσῶδες φέρεται· ἀνακαθαίρει γὰρ αὐτὰ καὶ κατουλοῖ. κρόκου δρ. ιδ, κασσίας σύριγγος δρ. κ, βδελλίου δρ. δ, παρ' ἐνίοις β, ὀρόβων πεφρυγμένων καὶ σεσημένων δρ. η, ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων δρ. η. ταῦτα λεῖα ποιήσας παρέγγχει τοῦ χυλοῦ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ποιεῖ τροχίσκους ἄγοντας ἀνά [δρ. α]· δίδου δὲ ἓνα πρῶι καὶ ἓνα εἰς κοίτην.

διὰ δὲ τοῦ χυλοῦ τῶν μῆλων τῆς βοτάνης σκευάζεται τροχίσκος πρὸς λιθιῶντας καὶ πρὸς φλεγμονὴν κύστεως καὶ ψωρίασιν· καὶ ὅσοις ἢ οὐρήθρα ἤλκωται, ὥστε μετὰ πόνου καὶ κατ' ὀλίγον οὐρεῖν, καλῶς ποιεῖ· καὶ τρυγῶδη ἢ πυῶδη φέρεται τὰ οὐρα· πετροσελίνου σπέρμα πηγάνου, δαύκου σπέρμα ἀνά δρ. δ, κόστου δρ. η, πεπέρεως μακροῦ δρ. β. λεῖα ποιήσας βάλλε μέλιτος Ἀττικοῦ καὶ τοῦ χυλοῦ τὸ αὐταρκές καὶ πλάσας τροχίσκους ἄγοντας ἀνά δρ. β· δίδου ἓνα ἐν οἴνου λευκοῦ κυάθοις γ. τοῦτο τοὺς λίθους διαλύει καὶ ἐξωθεῖ καὶ τὰς σαρκώσεις ἀνακαθαίρει καὶ κατουλοῖ, ὅσα δυσούλωτα, ἐν ἡμέραις τρισίν, παρ' ἐνίοις δὲ ἐννέα.

ἐκ δὲ τῆς ῥίζης σκευάζεται μάλαγμα πρὸς χοιράδας καὶ ἄθωραμα καὶ στεατώματα καὶ εἰς ἀποστήματα καὶ πρὸς πάντα τὰ δυσδιάλυτα. κηροῦ δρ. ρ, ῥητίνης τερεβινθίνης δρ. μ, Ἄμμωνιακοῦ θυμιάματος δρ. ιβ, κεδρίας δρ. ξ, τῆς ῥίζης κεκομμένης καὶ σεσημένης δρ. π. τὰ ξηρὰ τοῖς ὑγροῖς ἀναλαμβάνων χρῶ. αὕτη ἢ δύναμις τὰ σκληρὰ διαχέει, τὰ δὲ συνεστραμμένα ῥήσσει· ὅταν δὲ συρρήξη, χρῶ τῇ ἐκ τῆς κληματίτιδος ἀνιεμένη· καθαίρει γὰρ καὶ οὐλοῖ.

Βοτάνη Διὸς εὐπατόριον λεγομένη, κατὰ δέ τινος πενταδάκτυλος

Ταύτης ὁ μὲν χυλὸς ποιεῖ ληθαργικοῖς· εἰς καταπότιον σκευάζεται δὲ οὕτως· στάχυος δρ. β, κασσίας συρίγγος δρ. δ, ὀποπάνακος δρ. β, λυγιστικοῦ δρ. κ, μελανθίου δρ. δ. ταῦτα ποιήσας λεία ἀναλάμβανε τῷ χυλῷ καὶ ποιεῖ καταπότια ἄγοντα ἡμίδραχμον καὶ δίδου καὶ μετὰ ὕδατος κυάθου α. καὶ μετὰ ῥοδίνου σμιγνύμενος καὶ ἀλειφόμενος ὠφελεῖ.

σκευάζεται δὲ καὶ διὰ τῆς ῥίζης τροχίσκος πρὸς διαρροαίους καὶ λυεντερικούς καὶ εἰς πᾶσαν κοιλιακὴν διάθεσιν οὕτως· μύρτων λευκῶν δρ. ιβ, ῥοῦ Συριακοῦ δρ. κδ, σιδίων ῥοῶς κεκομμένων καὶ σεσημένων δρ. κδ, τῆς ῥίζης τῆς βοτάνης δρ. κ.

ταῦτα λεία ποιήσας ἀναλάμβανε ἐν αὐστηροτάτῳ οἴνῳ καὶ ποιεῖ τροχίσκους ἄγοντας ἀνὰ δρ. μίαν καὶ τοῖς μὲν πυρέσσουσι δίδου α τροχίσκον ἐνεῖς ὕδατι, τοῖς δὲ ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ· ἴστησι γὰρ τὰ ρεύματα τῆς κοιλίας παραχρήμα. πλείον δὲ τοῦ ἐνὸς τροχίσκου μὴ δίδου, ἐπεὶ μέλλεις ζητεῖν πάλιν πῶς χαλάσεις τὴν κοιλίαν.

γίνεται δὲ καὶ διὰ τῆς ῥίζης κολλούριον πρὸς λευκώματα καὶ πτερύγια καὶ ὀνύχια καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια τὸν τρόπον τοῦτον· λίθου αἱματίτου πεπληγμένου δρ. η, καδμείας κεκαυμένης δρ. δ, μολίβδου πεπληγμένου καὶ κεκαυμένου δρ. γ, κρόκου δρ. θ, τῆς ῥίζης κεκομμένης καὶ σεσημένης δρ. κδ, σμύρνης δραχμᾶς δ, κόμμεως δρ. η. ταῦτα σκεύαζε ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ καὶ χρῶ. ἐπιχριόμενον δὲ αἶρει ὑπόπια καὶ πᾶν πελιδνὸν καὶ λειχήνας καὶ τὰς γενομένας οὐλὰς λευκαίνει.

Ἄρεως βοτάνη πευδέκανος

Ταύτης ὁ χυλὸς ἐνεργεῖ πρὸς τὰ τῶν ἰοβόλων θηρίων δῆγματα σκευαζομένου ἀκόπου τὸν τρόπον τοῦτον· μυελοῦ ἐλαφείου δρ. μ, σαμψύχου δρ. ιβ, κυπῆρεως δρ. μ, χαλβάνης δρ. κδ, ῥητίνης τερεβινθίνης δρ. μ, ἐλαίου παλαιοῦ δρ. ιη, <τοῦ> χυλοῦ τῆς βοτάνης δρ. ξ. χύλησον ταῦτα λεία ποιήσας ἔψε, ὡς λάβη γλοιοῦ πάχος, καὶ ἀπόθου. ὁ οὖν προαλειψάμενος οὐ μὴ δηχθήσεται ποτε.

γίνεται δὲ καὶ
καταπότιον διὰ <τοῦ> χυλοῦ πρὸς τοὺς δεδηγμένους ὑπὸ τῶν
προγεγραμμένων ἐρπετῶν οὕτως· ἀμώμου δρ. δ, σμύρνης δρ.
δρ. δ, ξυλοκινναμώμου δρ. ζ, καρδάμου σπέρμα<τος> δρ. ιζ,
μέλιτος Ἀττικοῦ δρ. ιζ. ταῦτα ἀναλάμβανε τῷ χυλῷ καὶ
λεῖα ποιήσας ἀνάπλασε καταπότια ἄγοντα ἀνά δρ. μίαν καὶ
δίδου <α> ἐνιεῖς ἐν κυάθοις τέτρασιν οἴνου μέλανος καὶ
ἀνάγκαζε τρέχειν.

ἐκ δὲ τῆς ρίζης σκευάζεται τροχίσκος
πρὸς ἰκτερικούς—θεραπεύει δὲ καὶ ὑδρωπικούς—οὕτως· λίθου
χελωνίτου κεκαυμένου καὶ πεπληγμένου δρ. η, σιλφίου δρ.
ιβ, λίθου αἱματίτου δρ. δ, μέλιτος πικροῦ δρ. η, τῆς ρί-
ζης δρ. ζ ἢ β, ὡς ἔνιοι. ταῦτα <λεῖα> ποιήσας καὶ ἀναλάμβανε
οἴνω τεθαλασσομένῳ καὶ πλάσας τροχίσκους ἄγοντας ἀνά δρ.
α δίδου <α> τοῖς μὲν ἀπυρέτοις σὺν οἴνου τεθαλασσωμένου
κυάθοις γ, τοῖς δὲ πυρέσσουσιν ἐν ὕδατι.

κατασκευάζε-
ται δὲ καὶ ἔμπλαστρος πρὸς ταῦτα καὶ διακοπὰς νεύρων
καὶ τριήμερον παρακολλᾶ οὕτως· κηροῦ δρ. η, σαρκοκόλ-
λης δρ. ιζ, ρητίνης ξηρᾶς δρ. μ, λιβάνου ἄρρενος δρ.
ιβ, στέατος ταυρείου δρ. κδ, καστορίου δρ. κ, τῆς ρί-
ζης τῆς βοτάνης δρ. η, ἐλαίου κικίνου δρ. θ. τὰ ξηρὰ
τοῖς ὑγροῖς ἀναλαμβάνων χρῶ.

Ἀφροδίτης βοτάνη πανάκεια ὑπὸ δὲ τινῶν πλοκαμῖς λέγε-
ται, ὑπὸ δὲ ἐνίων καλλίτριχον, λέγεται δὲ καὶ ἥράκλειον.

Ταύτης ὁ χυλὸς ἱκανὰς καὶ μεγίστας ἔχει δυνάμεις,
οὐκ ἐλάττονας δὲ καὶ ἡ ρίζα·

τῷ γὰρ χυλῷ αὐτῆς μετὰ
ροδίνου ὅς ἂν χρίση τὴν ὄψιν, ἐπικαλεσάμενος τὴν
θραυγῶσιν τοῦ δοῦναι αὐτῷ χάριν, ἡδέως θεωρηθήσεται ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, μάλιστα δὲ ὑπ' ἐκεί-
νων, οὓς ἂν ἐπ<ι>χριόμενος> ὀνόματι εἴπη·

εἰ δὲ τις
ἀλείψεται τὰς κόμας μετὰ μύρου τοῦ λεγομένου νάρδου, μέ-
λαιναί λῖαν διαμενοῦσι αἱ τρίχες αὐτοῦ εἰς πάντα χρόνον·
οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πυκνότεραι καὶ αὐξητικώτεραι γίνονται.
σκευάζεται δὲ <καὶ ἔμπλαστρος> τὰ ὑγρὰ ἢ τὰ λευκώματα
ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μελαίνουσα, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς γλαυκοφ-
θάλμους ποιοῦσα μελανοφθάλμους οὕτως· ἀκακίας μελαίνης δρ.
β, μίσεως δρ. δ, χαλκάνθου δρ. α, χάλκου κεκαυμένου δρ. α,
κρόκου δρ. α. ταῦτα λεῖα ποιήσας ἔμβαλε τῷ χυλῷ, ὥστε γε-
νέσθαι μέλιτος πάχος, καὶ χρῶ.

τοῦτο ἐν τῇ ὑστέρᾳ τὰς
διαθέσεις πάσας θεραπεύει. αὕτη μὲν ἢ διὰ τοῦ χυλοῦ χρήσις.
σκευάζεται δὲ διὰ τῆς ρίζης τροχίσκος, ὃν ἐάν τις προ-
πιῶν πότιμον δηλητήριο <ἢ> φάρμακον ἢ εἰληφῶς, οὐ μὴ κα-

κὸν πάθη· ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ φαρμακευθῆναι ἐάν τις εὐθέως πῖη τὸν τροχίσκον, ἀπαλλαγῆσεται. σμύρνης δρ. η, ἀλόης δρ. δ, κορίου σπέρματος δρ. ιβ, κρόκου δρ. η, ἀνίσου σπέρματος δρ. ιβ, ὀποάνακος δρ. η, μέλιτος Ἀττικοῦ δρ. κ, τῆς ῥίζης τῆς βοτάνης λεπτοποιηθείσης δρ. η. ταῦτα λεάνας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε οἴνω τεθαλασσωμένῳ καὶ ποίει τροχίσκους ἄγοντας ἀνά δρ. α καὶ τοῖς μὲν μήπω πεφαρμακευμένοις δίδου <ἔνα> σὺν οἴνου κυάθοις β, τοῖς δὲ πεφαρμακευμένοις δύο ἐν οἴνου κυάθοις τέτταρσιν.

σκευάζεται δὲ καὶ ἔμπλαστρος πρὸς τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ γινόμενα τραύματα, ὥστε τριχοφυεῖν· καδμίας κεκαυμένης καὶ πεπληγμένης δρ. ιβ, λιθαργύρου δρ. κ, μάννης Λιβάνου δρ. ιβ, στέατος ταυρείου δρ. κ, κηροῦ δρ. ξ, ῥητίνης ξηρᾶς καὶ ὑγρᾶς δρ. ξ, ἰοῦ χαλκοῦ δρ. η, ἐλαίου παλαιοῦ δρ. ο, τῆς ῥίζης κεκομμένης καὶ σεσημένης δρ. ρ. τὰ ξηρὰ μὲν τοῖς ὑγροῖς ἀναλαμβάνων χρῶ. γίνεται καὶ ἐπίχρισμα ταῖς γυναιξὶ τοῦ προσώπου, ὥστε ῥυτίδας μὴ εἶναι, λευκὸν δὲ καὶ τετανὸν τὸ πρόσωπον· αἶρει δὲ καὶ ἐξανθήματα πάντα. λυκίου Ἰνδικοῦ δρ. κ, τινὲς δὲ μέλι οὐκ ἔχουσιν, μέλιτος πικροῦ δρ. κ, ἐλλεβόρου λευκοῦ δρ. μ, μελιλώτου ποντικοῦ δρ. μ, τῆς ῥίζης τῆς βοτάνης κεκομμένης καὶ σεσημένης δρ. ξ, ὄξους δριμυτάτου ξέστην ἔνα. ταῦτα λεία ποιήσας ἔψε, ἕως γένηται γλοιοῦ πάχος· εἶτα χρῶ.

Ἑρμοῦ βοτάνη φλόμος

Ἡ αὐτὴ λέγεται καὶ Ἑρμοῦ ῥάβδος ἀγαθή.

σκευάζεται δὲ διὰ τοῦ χυλοῦ αὐτῆς ἄκοπον, ᾧ ἐάν τις ἀλείψηται εἰς ὀδηπορίαν πορευόμενος ἢ ἄλλην ἐργασίαν κοπηρὰν μετερχόμενος οὐ κοπωθήσεται. ποιεῖ δὲ καὶ τοῖς δρομεῦσι καὶ πᾶσι τοῖς ἀγωνιζομένοις εὐκίνητα καὶ ἰσχυρὰ τὰ μέλη τοῦ σώματος. ἐάν δὲ καὶ κεκοπωμένος ἀλείψηταί τις, πέπαυται τοῦ κόπου. Σαμψύχου δρ. ιβ, μυελοῦ ἐλαφείου δρ. μ, ῥητίνης τερεβινθίνης δρ. μ, ἐλαίου παλαιοῦ δρ. ξ, τοῦ χυλοῦ τῆς βοτάνης ξέστην ἔνα, χαλβάνης δρ. η, κηροῦ δρ. ξ. ἔψε, ἕως ἂν γένηται γλοιοῦ πάχος, καὶ χρῶ.

τούτου τοῦ χυλοῦ ἐάν νῆστις ροφήσῃ τις καὶ τὸν αελν ἐπικαλέσῃται τὸν εἰζβν ἐτοιμώτατος γίνεται ἐν τῷ λαλεῖν καὶ πιστικώτατος.

διὰ δὲ τῆς ῥίζης ἔμπλαστρος σκευάζεται, ἣτις βέλη καὶ σκολόπας καὶ τὰ δυσκόμιστα τῶν ὀστέων ἐπισπᾶται· γίνεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον· κηροῦ δρ. π, ῥητίνης τερεβινθίνης δρ. μ, χαλβάνης δρ. κ, ἐλαίου ὀμφακίνου δρ. μ, τῆς ῥίζης κεκομμένης καὶ σεσημένης δρ. π. τὰ ξηρὰ τοῖς ὑγροῖς ἀναλαμβάνων χρῶ.

Ἔχεις ἐν βραχεῖ συντάγματι παραδεδομένην σοι πάσαν
θεραπείαν παντὸς πάθους.

ἐν σοὶ οὖν τὸ λειπόμενόν

ἐστὶν κατασκευάζειν τε τὰ προγεγραμμένα καὶ τὸν ἐξ ἑμοῦ λό-
γον φυλάξασθαι, ὥστε ἀνθρώπων μηδενὶ ἀμαθεῖ παραδιδόναι
τὴν γραφὴν ταύτην.

ἐλθοῦσα γὰρ εἰς πλειόνων χειρὰς αὕτη

ἢ βίβλος τὸ φιλόλογον καὶ θαυμαστὸν τῆς καθόλου ἰατρικῆς
ἐπιστήμης ἐπίτευγμα περικόψει.

οὐκέτι γὰρ οὔτε διαφό-

ρους αἰρέσεις ἰατρικῆς ἀσκήσουσιν ἄνθρωποι οὔτε μὴν τὰ τῶν
ἀρχαίων ἰατρῶν συντάγματα ποθήσουσιν μετιέναι, ἀλλ' ἀμελη-
θήσεται τῶν τοσούτων ἀνδρῶν καὶ τηλικούτων ὁ κόπος διὰ τὸ
πολὺ τῆς ἀπὸ τοῦ παρόντος συντάγματος εὐχερείας ὡς εἴρηται
παντὸς σωματικοῦ πάθους θεραπευθήσεσθαι δυναμένου.

παραινῶ δέ σοι ἐν ἀπορρήτοις ἔχειν τὴν γραφὴν ταύτην·

ἔπειτα σύνταγμα ὡς πλεῖστα καὶ κάλλιστα πάσης αἰρέσεως καταβάλ-
λεσθαι, ἵνα τὸ φιλόλογον τῆς σεπτῆς ἐπιστήμης πλεονάσῃ μᾶλλον.

βοτάναι δὲ <εἰς> τὰς προγεγραμμένας χρεῖας χρήσιμοι αἱ
ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ Ἀραβίας καὶ Συρίας καὶ Ἀσίας, ἔτι δὲ
καὶ Ἰταλίας· τὰ κλίματα γὰρ ταῦτα θερμότατα τῶν λοιπῶν
ἔοικεν εἶναι.

οὐδὲν γὰρ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δίχα παρεῖσδύ-

σεως πνεύματος δυνατόν ἐστὶν αὔξεσθαι. ἐν μὲν οὖν τοῖς
ψυχροτέροις τῶν κλιμάτων πυκνουμένων τῶν ἐν ταῖς βοτά-
ναις πόρων καὶ τούτων διὰ τὴν παχύτητα παρεῖσδυσιν
ἔχειν ἱκανὴν μὴ δυναμένων ἐλαττοῦσθαι αἱ βοτάναι ταῖς δυ-
νάμεσι καθίστανται, ἐν δὲ τοῖς προειρημένοις κλίμασι διὰ
τὴν ἀραιότητα περισσότερο εἰς ἑαυτὰς ἔλκουσι τὸν ζωτικὸν
ἀέρα, ὥστε τὴν δύναμιν ἔχειν δραστικωτέραν.

οἴομαι δέ

σου τὴν ψυχὴν τεθηπέναι δοκοῦντα ἀτελῆ μὴ παρεμφαίνειν τὰ
τῆς ἐπιστήμης ἐνεργήματα.